

KAZIMIERZ STOPA

ur. 1923; Rozięcín

Słowa kluczowe

projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, streszczenie relacji mówionej, Kazimierz Stopa

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Kazimierz Stopa swoją opowieść rozpoczyna od opisu życia na wsi oraz dramatycznego wydarzenia, które zaważyło na jego dzieciństwie – śmierci ojca. Od tego momentu doznaje trudów życia pól sieroty, starając się z mamą i młodszą siostrą zapewnić sobie niezbędne minimum do życia. Borykają się jednak z ciągłymi problemami, łącznie z kradzieżą plonów rolnych w pierwsze żniwa po śmierci ojca. Jednocześnie, nie poddając się, cały czas walczy o swoje marzenia związane ze szkołą i edukacją. Dlatego decyduje się iść „na służbę” do zamożnej rodziny ze strony matki, aby tam uczęszczać do miejscowej szkoły. Doznaje jednak kolejnych upokorzeń, traktowany jest jak pastuch, a do tego zlikwidowano klasę szkolną, do której chciał uczęszczać. W tych okolicznościach przypadkowe spotkanie grupy młodych harcerzy rozpala w nim miłość do munduru harcerskiego, która zostanie z nim do ostatnich dni życia. W końcu udaje mu się dostać do klasy 7 szkoły powszechnej w Chełmie, gdzie uczy się w systemie zaocznym. Wybuchają jednak wojna, a młody harcerz, dzięki posiadaniu cennych map, zostaje wcielony za zgodą matki w szeregi 43. Pułku Piechoty, do zwiadu konnego. Następnie śledzimy jego dalsze losy wojenne, poznajemy historie z Żydem Abramem Tuchmanem, kulisy ucieczki z więzienia sowieckiego i działalność w Tajnej Organizacji Harcerskiej w Chełmie. Kolejna przygoda, to nieudana wyprawa i próba dołączenia do armii polskiej na Węgrzech, w efekcie czego, po powrocie do domu, zostaje aresztowany, a następnie ciężko ranny podczas ucieczki z transportu do obozu. Dzięki pomocy mieszkańców podlubelskich wsi trafia do szpitala sióstr szarytek w Lublinie. Po odzyskaniu sił musi jednak uciekać, ponieważ jego osobą zaczynają interesować się Niemcy. Udaje się więc w drogę do rodzinnego domu, w ukryciu pokonując rzekę Wieprz, czego omal nie przytłacza życiem. Po powrocie do domu dowiaduje się o kłopotach rodziny sterroryzowanej przez nieuczciwego zięcia, męża siostry, którego w efekcie wypędza z rodzinnego gospodarstwa. 28 grudnia 1943 roku zostaje aresztowany i wywieziony do Niemiec. Kolejna przygoda, to przypadkowe spotkanie z

generałem Maczkiem, który zaproponował mu organizowanie drużyn harcerskich w polskich obozach wysiedleńczych w Niemczech. Był to proces pełen przygód i niespodziewanych zwrotów akcji, łącznie z przeniesieniem całego obozu oraz poważną awanturą. W końcu, w 1947 roku, podejmuje decyzję o powrocie do kraju i udaje się w drogę. Po przekroczeniu nowej granicy bardzo szybko zaczyna orientować się, jak wygląda rzeczywistość w powojennej Polsce, gdzie co tydzień musi stawiać się na komendzie UB, będąc przesłuchiwany i zmuszany do ciągłego pisania życiorysu. Pomimo przeciwności losu planuje rozpocząć naukę w szkole dla dorosłych w Chełmie, ale z powodu braku przedwojennych świadectw musi komisyjnie zaliczać wszystkie przedmioty, co udaje mu się z pomocą kolegów. Następnie rozpoczyna pracę jako wychowawca w bursie Towarzystwa Burs i Stypendiów, dostaje się również do liceum handlowego w Chełmie, ale tam pojawiają się kłopoty z otworzeniem klasy. Dzięki wspólnym staraniom i własnemu uporowi sprawę udaje się rozwiązać, ale popada przez to w konflikt z dyrektorem oraz jego stronnikami w osobach kilku nauczycieli. Po ukończeniu szkoły Kazimierz Stopa zgłasza się do Brygad Studenckich Odbudowy Stolicy i Kraju, rozpoczyna studia na SGGW, a w międzyczasie odrzuca prośbę o wstąpienie do PZPR. Kiedy pojawiła się szansa na stypendium zagraniczne w Bułgarii, ponownie zaczyna interesować się nim Urząd Bezpieczeństwa, dlatego, po poufnej informacji od dziekana, rzuca studia i ucieka z Warszawy do Lublina.

Data i miejsce nagrania	2006-03-06, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekał, Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"